

Özel Eğitime Gereksinimi Olan Öğrenciler ve ÖZEL EĞİTİM

*DİL VE KONUŞMA BOZUKLUĞU
OLAN ÖĞRENCİLER*

- İletişim
- Konuşma
 - Artikülasyon
 - Ses
 - Akıcılık
- Dil

TANIM

- *Dil; insanların keyfi semboller üzerinde uzlaşarak ortaya çıkardıkları bir sistemle birbirlerine evrenle ilgili anlamlı anlatılarını gerçekleştirdikleri sosyal paylaşımli bir koddur.”*
- *Dilin 3 ana bileşeni vardır:*

BİÇİM

İÇERİK

KULLANIM

TANIM

DİL

BIÇİM

İÇERİK

SES BİLGİSİ (dilın ses kuralları)

DİL BIÇİM BİLGİSİ (sözcük yapısı kuralları)

SÖZ DİZİMİ (sözcüklerin cümle içine yerleştirilme kuralları)

KULLANIM

YAYGINLIK

- Dünyada dil ve konuşma bozukluklarının okul yaşı çocuklarda görülme sıklığının kaba tahminle %5 olduğu saptanmıştır. Bu oranda %3 ses bozuklukları, %1 kekemelik ve diğerleri olarak yer almaktadır.
- Türkiye’de dil ve konuşma sorunlu çocukların taramasına ilişkin çalışmalardan biri Anadolu Üniversitesi Özel Eğitim Bölümü, Konuşma Engellilerin Eğitimi Ana Bilim Dalı tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada %5.1 oranında ana sınıfı ve birinci sınıf, %3,5 oranında ilkokul ve ortaokul öğrencileri tespit edilmiştir.
- Bunların içinde kekemelik, gecikmiş konuşma bozukluğu, sesletim ve ses bozuklukları yer almaktadır.

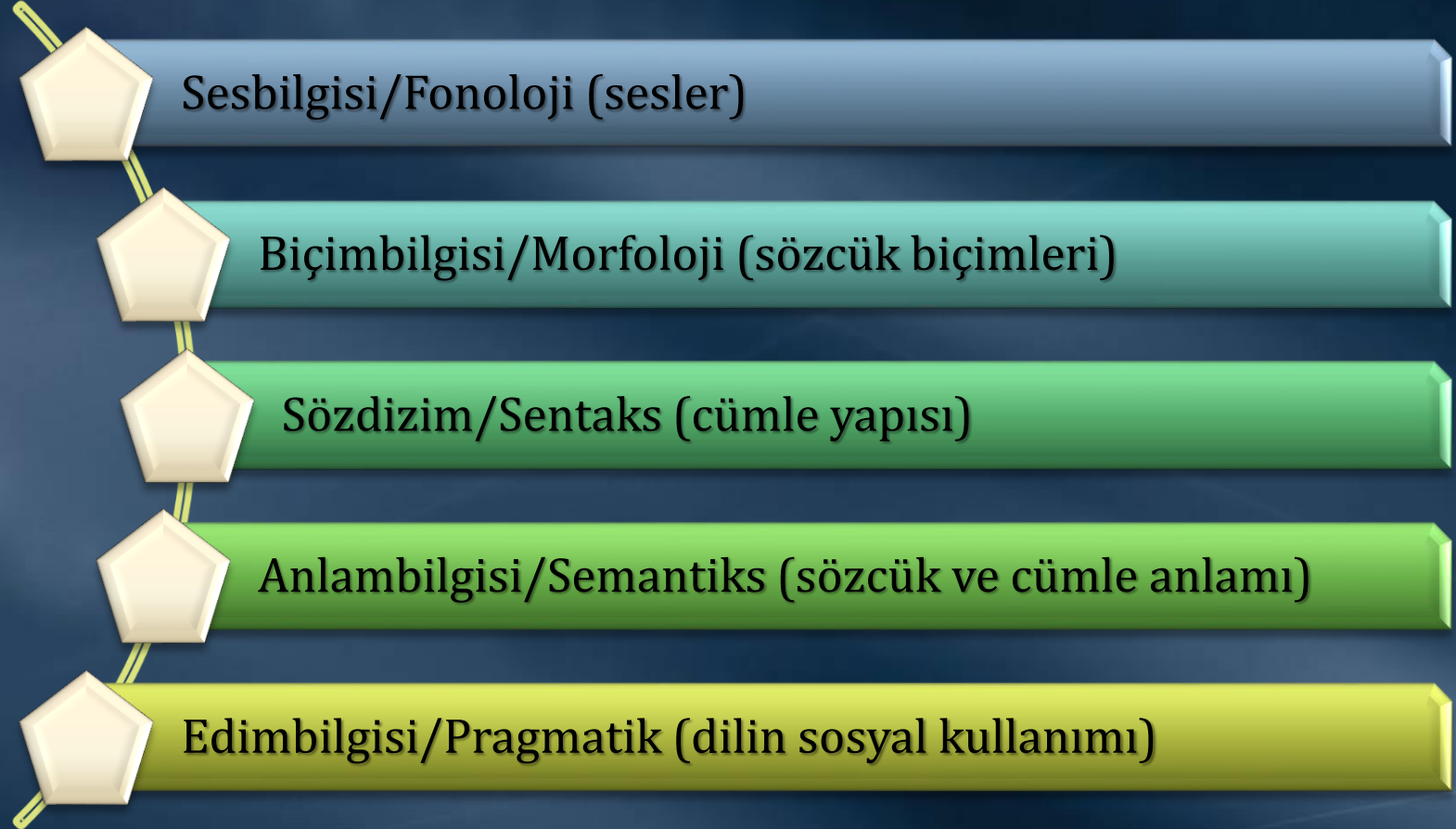
Önlemler

- Dil ve konuşma bozukluğunu doğum öncesinde engellemek için tıbbi yöntemler mevcuttur.
- Yoksulluk da bu bozukluğun nedenlerinden biridir. Orta kulak iltihabı ya da kızamıkçık gibi hastalıklarda hemen tıbbi tedavi olamayan çocuklarda dil ve konuşma bozukluğu gözlenmektedir.
- Düzenli bakım, dengeli beslenme, aşular ve tedaviler bu süreçte önemli rol oynamaktadır.

DİL BOZUKLUKLARININ SINIFLANDIRILMASI

- ASHA tanımlamaları dil bozukluklarını 5 başlıkta toplamıştır:

DİL BOZUKLUKLARI

Nedenleri

- Kalıtım, genetik geçiş
- Çevrede yeterli uyaran olmayışı
- Çevrede dil modellerinin yetersizlięi
- Kronik orta kulak iltihabı
- Travmalar
- Duygusal sorunlar

DİL BOZUKLUKLARININ SINIFLANDIRILMASI

İfade Edici Dil Gecikmesi

Özgül Dil Bozukluğu

BAŞLICA DİL
BOZUKLUKLARI

Dil Öğrenme Güçlüğü

DİL BOZUKLUKLARININ SINIFLANDIRILMASI

Başlıca Dil Bozuklukları

İfade Edici Dil Bozuklukları

- 3 yaş veya üzeri çocuklar dili anladıklarına dair hiç belirti göstermezler. Ses çıkarır fakat bu sesleri iletişim için kullanmazlar. Sözel olmayan zeka, doğum süreci, işitme, motor beceriler normaldir. Genetik, orta kulak iltihabı yada travmadan kaynaklı olabilir.

Özgül Dil Bozuklukları

- Genel zeka oral yapı ve işlevleri ve işitme engelinin kaynak gösterilmediği bir durumdur. Beyin asimetrisi vardır. Nörolojik bir gecikme dil gecikmesine neden olur. Hem alıcı hem ifade edici dil bozukluğudur.

Dil Öğrenme Güçlüğü

- Özgül dil bozukluğu ileride öğrenme güçlüğü ve disleksiye dönüşebilir. Dil bozukluğunun akademik öğrenmeyi, okuma-yazmayı, bilişsel becerileri etkileme durumudur.

İLETİŞİM SORUNLARI

Nedenleri

Dil ve konuşma bozuklukları 2 grupta incelenir: 1. organik bozukluklar 2. işlevsel bozukluklar. Organik bozukluklar, sinir-kas mekanizmasındaki sorunlardır. Yarık dudak, yarık damak gibi sorunlar sesletim bozukluklarına neden olur.

İşlevsel bozuklukların nedeni bilinmez. Akıcılık, kekemelik, duygusal sıkıntıya bağlı ses kaybı gibi sorunlar bu gruba girer. Bunların dışında hem işlevsel hem organik nedenli iletişim sorunları da olabilir.

Havale ya da travmalar da *edinilmiş bozukluk* olarak dili etkiler. Çevresel faktörler, zihinsel gerilik, çevrede yetersiz uyaran olması gibi nedenlerle de iletişim sorunları doğabilir.

KONUŞMA BOZUKLUKLARI

Artikülasyon Bozuklukları

- Konuşma organlarından kaynaklı olarak farklı seslerin üretimindeki problemlerdir.

Ses ve Sesletim Bozuklukları

- Sesin perde, Őiddet ve kalite özelliklerinin iletiŐimi engellemesidir. Sözcük üretim hatalarıyla fark edilir. Ses deęiŐir yada başka bir sesle yer deęiŐtirir. S ve z gibi seslerin üretiminde zorlanma, sözcüklere ses ekleme ya da eksiltme; *oku(l)da* gibi. Ağız anomalileri bu duruma neden olabilir. Dięer bir etmen ise çevresinin sesletim yeterliliğidir. Ses çıkarma taklit yoluyla olur.

Akıcılık Bozuklukları

- Konuşma akıŐındaki bazı kesilmelerle karakterizedir. Sesleri yanlış sıralama; *televizyon-tevelizyon*. Sözcük tekrarları, takılmalar, 'ııı'lama, kekemelik görülür. İyi bir konuşma modeli ve tedavi ile düzelebilir.